

Árvaellátás

Ki jogosult árvaellátásra?

- a vér szerinti gyermek;
- a házasságban vagy az élettársi közösségben együtt élők egy háztartásban közösen nevelt, korábbi házasságból, élettársi együttélésből származó gyermeke;
- az örökbefogadott gyermek (az örökbefogadó szülő után),

akinek szülője öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy haláláig a hozzátartozói ellátásokhoz előírt szolgálati időt megszerezte.

Árvaellátás jár a testvérnek és az unokának (ideértve a dédunokát és ükunokát is) is, ha őt az elhunyt saját háztartásában eltartotta, és a gyermeknek tartásra köteles és képes hozzátartozója nincs.

Nem érinti az árvaellátásra jogosultságot, ha a gyermek vagy életben maradt szülője házasságot köt, vagy örökbe fogadják.

Meddig jár az árvaellátás?

- legkorábban a szülő halálának napjától kezdődően a gyermek 16. életévének betöltése napjáig,
- oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló esetében a tanulmányok tartamára, legfeljebb a 25. életév betöltéséig,
- a jogosultsága megszűnése előtt megváltozott munkaképességűvé vált gyermeknek életkorra tekintet nélkül.

Kinek jár iskolai tanulmányok folytatása címen árvaellátás?

Ha a gyermek

- betegsége, testi vagy szellemi fogyatékosága miatt tanulmányait magántanulóként végzi,
- huszonöt évesnél fiatalabb és a felnőttoktatás keretében folytat tanulmányokat.

Iskolai tanulmányok címén az árvaellátás a tanulmányok befejezése hónapjának végéig, a nyári tanulmányi szünet tartamára is jár. Magyarországon tanuló árva esetén az Oktatási Hivatal a tanulói, hallgatói jogviszony létesítését, fennállását és a tanulmányok befejezésének várható idejét a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv megkeresésére, a tanulói jogviszony megszűnését, illetve a hallgatói jogviszony szünetelését, megszűnését - a tanuló, hallgató nevének, társadalombiztosítási azonosító jelének és a szünetelés, megszűnés időpontjának közlésével - hivatalból igazolja. Külföldön tanuló árvának a tanulmányok folytatását az oktatási intézmény által kiállított igazolással középiskolai tanulmányok esetén évente, felsőfokú tanulmányok esetén félévente, a tanulmányok megkezdésétől számított egy hónapon belül kell igazolnia.

Az árvaellátásra való jogosultságot nem érinti, ha a középiskola tanulójának a tanulói jogviszonya, illetőleg a felsőoktatási intézmény hallgatójának a hallgatói jogviszonya a tanuló, illetőleg hallgató betegsége vagy szünete miatt szünetel.

Mennyi az árvaellátás mértéke?

Gyermekenként annak a nyugdíjnak a **30** százaléka, ami az elhunytat öregségi nyugdíjként halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.

A fenti nyugdíj **60** százaléka jár annak a gyermeknek,

- akinek mindkét szülője elhunyt,
- akinek életben lévő szülője megváltozott munkaképességű.

Ha a gyermek mindkét szülője után jogosult az árvaellátásra, azt az árvaellátást kell folyósítani, amelynek összege számára előnyösebb.

2016-ban az árvaellátás legkisebb összege: 24.250,- Ft/hó.

Méltányosságból meg lehet állapítani az árvaellátást?

Különös méltányolást érdemlő körülmények fennállása esetén a Nyugdíjbiztosítási Alap kezeléséért felelős nyugdíjbiztosítási szerv (ONYF), vagy a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv vezetője árva részére kivételes árvaellátást állapíthat meg.

Kivételes árvaellátás abban az esetben állapítható meg, ha a jogszerző rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idő legalább felével, és az árva megfelel az árvaellátásra való jogosultság feltételeinek, továbbá nem részesül más rendszeres pénzellátásban.

Rendkívül indokolt esetben kivételes árvaellátás megállapítható akkor is, ha

- az elhunyt az előírt szolgálati idő felével sem rendelkezett,
- az árva középfokú iskola vagy felsőfokú oktatási intézmény nem nappali tagozatán folytat tanulmányokat,
- az árva az elhunyt jogszerző halálakor a 16. életévét betöltötte, de a 18. életévét még nem töltötte be, és egészségi állapota - a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvényben foglaltak szerint - legfeljebb 20 százalékos, vagy
- az elhunyt jogszerző Magyarországon nem szerezte meg a jogosultsághoz szükséges szolgálati időt, az árva alapvető szükségleteinek a biztosítása veszélyeztetve van, és az árvaellátásra való jogosultság fennállása a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek vagy szociális biztonsági (szociálpolitikai) egyezmény alapján figyelembe vehető szolgálati időre vonatkozó adatoknak a beérkezéséig nem bírálható el.

A 25. életévét betöltött, felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató személy árvaellátásának

meghosszabbítása az első - alap- és mester- vagy osztatlan - képzésben, az oklevél megszerzésére irányuló tanulmányok folytatásának idejére, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott képzési időt meg nem haladóan, legfeljebb a 27. életév betöltéséig engedélyezhető.

Szülői nyugdíj

Ki kaphat szülői nyugdíjat?

A szülő, illetve a nagyszülő. A feltételek fennállása esetén szülői nyugdíjra jogosult az a nevelőszülő is, aki a nevelt gyermeket tíz éven át eltartotta.

Milyen feltételek alapján állapítható meg a szülői nyugdíj?

Szülői nyugdíjra az a szülő jogosult, akinek gyermeke (unokája) öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy haláláig a hozzátartozói ellátásokhoz előírt szolgálati időt megszerezte, és

- a szülő (nagyszülő) a gyermeke (unokája) elvesztésekor megváltozott munkaképességű, vagy 65. életévét betöltötte, és
- a szülőt (nagyszülőt) a gyermeke (unokája) a halálát megelőző egy éven át túlnyomó részben eltartotta.

A szülői nyugdíj - a jogosultsági feltételek megléte esetén - legkorábban az elhunyt személy halála napjától jár. A szülői nyugdíjat meg kell szüntetni, ha arra tekintettel állapították meg, hogy a szülő megváltozott munkaképességű, ez az állapota már nem áll fenn, és hatvanötödik életévét még nem töltötte be.

Annak a szülőnek, aki gyermeke halálakor hatvanötödik életévét nem töltötte be és nem megváltozott munkaképességű, szülői nyugdíj csak abban az esetben jár, ha az elhalálozástól számított tíz éven belül

- a hatvanötödik életévét betölti, vagy
- megváltozott munkaképességűvé válik

és tartásra köteles és képes hozzátartozója nincs.

A szülői nyugdíjra jogosultság nem szűnik meg, ha a szülői nyugdíjra jogosult személy saját jogú vagy hozzátartozói nyugellátása a szülői nyugdíj folyósításának tartama alatt az évenkénti emelésekkel már meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét.

Mennyi a szülői nyugdíj összege?

A szülői nyugdíj összege, ha rokkantsági ellátásban, rehabilitációs ellátásban, saját jogú nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül, a **60 százalék**a, ha a fenti ellátásokban részesül, a **30 százalék**a, annak az öregségi nyugdíjnak, amely az elhunytat halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.

A 60 százalékos mértékben megállapított szülői nyugdíj helyett 30 százalékos mértékűt kell megállapítani attól az időponttól, amelytől a szülő saját jogú nyugellátásban részesül, függetlenül annak összegétől.

Hol terjeszthető elő a hozzátartozói nyugellátás iránti igény?

A nyugellátás iránti igényt a nyugdíj-megállapító szervnél (nyugdíjbiztosítási igazgatóság), illetve - ha az elhunyt jogszerző korábban nyugellátásban részesült - a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál kell érvényesíteni.

2016. január

Emberi Erőforrások Minisztériuma
Központi Ügyfélszolgálati Iroda
Budapest, V. Szalay u. 10-14.. Telefon: (06-1) 795-3168
www.emmiugyfelszolgalat.gov.hu
<http://csaladitudakozo.kormany.hu/>

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Hozzátartozói nyugellátások

- árvaellátás
- szülői nyugdíj

1997. évi LXXXI. törvény

168/1997. kormányrendelet